

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2380/2016
18.01.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер-Поповић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца „АА“ из ..., кога заступа пуномоћник Никола Мађинац, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради заштите од дискриминације и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж бр. 5124/16 од 25.08.2016.године, у седници већа одржаној дана 18.01.2017.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж бр. 5124/16 од 25.08.2016.године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П бр. 556/14 од 24.02.2015.године, одбијен је тужбени захтев да се утврди да је тужена преко својих органа Привредног суда у Панчеву у поступку П бр. 289/2011 и Привредног апелационог суда у Београду у поступку Пж 3403/12, дискриминаторски поступала према тужиоцу на тај начин што су наведени судови на директан начин стали на страну Општине Ковин и заштитили је од предвиђених законских последица, тако што су игнорисали своју дужност да утврде да је ништав уговор о извођењу радова на изградњи гасне котларнице број 130 од 22.05.2008.године закључен између Основне школе „ББ“ ... и СЗР „ВВ“ из ..., тако што су дали заступнички легитимитет адвокату Драгану Мићовићу, супротно Уставу, Закону о парничном поступку, Закону о јавном правобранилаштву и Статуту општине Ковин, тако што су заштитили Општину Ковин од законом предвиђених последица које су одређене кроз правноснажну одлуку надлежног органа решења Управе за јавне набавке Комисије за заштиту права број 4-00-303/2008 од 11.07.2008.године, тако што су допустили да у списима предмета буде припојена одлука о јавном правобранилаштву Општине Ковин од 06.06.2011.године, која је била неважећа, тако што су допустили да заказану главну расправу дана 20.09.2011.године води записничар суда и да донесе решење у име и за рачун суда, тако што је предметни суд постао и суд и тужени Општина Ковин и то са јасним деловањем предметног суда у корист Општине Ковин, као и захтев да се тужена обавезе да тужиоцу исплати штету у износу од 1.621.918,95 динара са законском затезном каматом од

29.04.2008.године до коначне исплате, као и трошкове судских такси кроз поступак П бр. 289/2011 у износу од 424.914,00 динара са законском затезном каматом од 19.01.2012.године у износу од 136.000,00 динара са законском затезном каматом од 24.03.2011.године па до исплате. Обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 16.500,00 динара.

Решењем Вишег суда у Београду п бр. 556/14 од 09.04.2015.године, одбијен је предлог тужиоца за исправку наведене пресуде, а решењем истога суда од 13.05.2016.године одбијен је предлог тужиоца за доношење допунске пресуде.

Апелациони суд у Београду је побијаном пресудом Гж 5124/16 од 25.08.2016.године одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду Вишег суда у Београду и одбио као неосноване жалбе тужиоца и потврдио првостепена решења Вишег суда у Београду, те одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију, због свих законом прописаних разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 55/14) и одлучио да ревизија тужиоца није основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Осим наведене битне повреде ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП могу бити битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 6, 8, 10. и 11. овог закона, под условом да су истицане у жалби, односно да су учињене у поступку пред другостепеним судом, као и битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. овог закона, које су учињене у поступку пред другостепеним судом. Стога ревизијски наводи о учињеним битним повредама из члана 374. став 2. тачка 5, 9. и 12. ЗПП не могу бити ревизијски разлог, док је указивање ревидента на битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП учињене пред другостепеним судом неосновано, јер се не ради о тим повредама, обзиром да се на те повреде ревидент позивао и у жалби, те је другостепени суд за неприхватање жалбених навода дао јасне разлоге. Неосновано је и указивање на погрешну примену материјалног права, а оспоравање утврђеног чињеничног стања у ревизији није дозвољено сагласно одредби члана 407. став 2. ЗПП.

Према утврђеним чињеницама тужилац је Привредном суду у Панчеву поднео тужбу против тужене Општине Ковин дана 24.03.2011.године, ради накнаде штете у износу од 1.621.918,95 динара са законском затезном каматом. Првостепеном пресудом Привредног суда у Панчеву П бр. 289/2011 од 19.01.2012. године одбијен је тужбени захтев тужиоца у том спору, која пресуда је потврђена пресудом Привредног апелационог суда Пж бр. 3403/12 од 16.05.2013.године. Правноснажно одбијени тужбени захтев односио се на накнаду материјалне штете у виду изгубљене добити, због пропуста и незаконитости у поступку по тендеру за набавку и извођење радова везано за гасну котларницу.

Предмет тужбеног захтева у овом спору је утврђење дискриминаторског поступања Привредног суда у Панчеву и Привредног апелационог суда у Београду, јер су по наводима тужбе погрешном применом процесног и материјалног права у наведеним поступцима стали на страну Општине Ковин и заштитили је од предвиђених законских последица, те накнада штете по том основу у висини од 1.621.918,95 динара, са припадајућом каматом као и у висини судских такси у поступку П бр. 289/2011 са припадајућим каматама.

Код овако утврђених чињеница правилно су нижестепени судови одбили тужбени захтев тужиоца као неоснован, јер радње које је тужилац означио као дискриминаторско поступање суда не могу се квалификовати као дискриминација и дискриминаторско поступање у смислу члана 2. Закона о забрани дискриминације, нити има одговорности тужене по одредби члана 172. Закона о облигационим односима, јер иако је било пропуста органа тужене исти се не би могли квалификовати као незаконит или неправилан рад државног органа као основ за накнаду штете од тужене.

Одредбом члана 14. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода прописана је забрана дискриминације уживања права и слобода предвиђених у конвенцији по било ком од набројаних основа или другог статуса. У члану 1. Протокола 12 уз Конвенцију за заштиту људских права и основних слобода прописана је и општа забрана дискриминације у остваривању сваког права које предвиђа закон, тако што је у ставу 1. прописано да ће се свако право које закон предвиђа остваривати без дискриминације по било ком основу, као на пример по раси, боји коже, вероисповести, политичком и другом уверењу националном или друштвеном пореклу, повезаности са националним мањинама, имовини, рођењу или другом статусу, а ставом 2. истог члана прописано је да јавне власти неће ни према коме вршити дискриминацију по основима који су поменути у ставу 1. Забрану дискриминације прописује и члан 21. Устава Републике Србије у коме је прописано да свако има право на једнаку законску заштиту без дискриминације, те да је забрањена свака дискриминација непосредна или посредна по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета.

Појам дискриминације и дискриминаторског поступања садржан је у члану 2. став 1. тачка 1. Закона о забрани дискриминације који под наведеним појмовим подразумева свако неоправдано прављене разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давања првенства), у односу на лица или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а које се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и у другим стварним, односно претпостављеним личним својствима. Као облици дискриминације предвиђени су непосредна и посредна дискриминација, повреда начела једнаких права и обавеза, позивање на

одговорност, удруживање ради вршења дискриминације, говор мржење и узнемиравање и понижавајуће поступање (члан 5. Закона о забрани дискриминације), док су посебни случајеви дискриминације прописани одредбама члана 15. до 27. истог закона, па је одредбом члана 15. прописано да свако има право на једнак приступ и једнаку заштиту својих права пред судовима и органима јавне власти. Дискриминаторско поступање службеног лица, односно одговорног лица у органу јавне власти сматра се тежом повредом радне дужности у складу са законом.

Устав Републике Србије у одредби члана 142. прописује начела судства. Уставно правни положај судова дефинисан је чланом 142. став 2. Устава којим је прописано да су судови самостални и независни у свом раду и суде на основу Устава, закона и других општих аката када је то предвиђено законом, општеприхваћених правила међународног права и потврђених међународних уговора. Судске одлуке се по члану 145. став 2. Устава заснивају на Уставу, закону, потврђеном Међународном уговору и пропису донетом на основу закона. Оне се по ставу 4. истог члана могу преиспитивати само од стране надлежног суда у законом прописаном поступку. По члану 149. судија је у вршењу судијске функције независан и почињен само Уставу у закону, те је забрањен сваки утицај на судију у вршењу судијске функције. Судија по члану 151. не може бити позван на одговорност за изражено мишљење или гласање приликом доношења судске одлуке, осим ако се ради о кривичном делу кршења закона од стране судије.

Правилно су нижестепени судови применили наведене материјалноправне, уставне и законске одредбе, као и одредбе Конвенције о заштити људских права и основних слобода, која се у нашој земљи примењује од 03.03.2004.године и Протокола број 12. уз Конвенцију, када су одбили тужбени захтев, јер поступање Привредног суда у Панчеву и Привредног апелационог суда у наведеним предметима које тужилац описује као дискриминацију не испуњава услове за судску заштиту по одредбама Закона о забрани дискриминације и другим наведеним прописима. Одлучивање судова у парничном поступку које тужилац описује као дискриминацију не представља дискриминацију имајући у виду уставноправни положај судова и судија који гарантује самосталност и независност у суђењу, односно изражавању мишљења приликом доношења судских одлука, а евентуална погрешна примена материјалног и процесног права исправља се у законом прописаном поступку по редовним и евентуално ванредним правним лековима поводом којих се врши контрола правилности судске одлуке од стране законом прописаног непосредно вишег суда. Стога евентуално погрешна примена материјалног и процесног права од стране судије у конкретном случају не може бити основ одговорности Републике Србије по основу дискриминаторског поступања њеног органа.

Тужиоцу је у парничном поступку омогућен приступ суду, омогућено му је учешће у парничном поступку и доказивање чињеница на којима је засновао свој тужбени захтев, а омогућено му је и право на правни лек, жалбу, поводом које је одлучивао надлежан другостепени суд. Неуспех тужиоца у том спору не значи дискриминацију, нити повреду права тужиоца на једнаку заштиту права пред судом.

У домаћој и пракси Европског суда за људска права, дискриминација се означава као неједнако поступање према лицима у релативно сличном положају без објективног и разумног оправдања. Тужилац је као основ дискриминације у наведеним судским одлукама истакао облик својине, тврдећи да се штитила државна својина на рачун приватне својине, што по правилном закључку нижестепених судова није основ за утврђивање да је тужиоцу повређено право на једнакост, односно да су судови поступили дискриминаторски према тужиоцу у односу на туженог у истом спору. Како тужилац као разлог за поступање судова на његову штету није истицао неко лично својство, као разлог за неједнако поступање, искључивање, ограничавање или давање првенства, те имајући у виду да се не ради о истим чињеничним и правним ситуацијама у одлукама на које се ревидент позива, те да је разликовање судских одлука од случаја до случаја прихватљиво и зависно од утврђених чињеница и правног основа, то у конкретном случају навод ревидента о погрешној примени правила о терету доказивања из члана 45. Закона о забрани дискриминације није основано, јер сама чињеница да је првостепени суд након припремног рочишта заказао рочиште за главну расправу, не сматра се да је тужилац учинио вероватним постојање дискриминације, те да је терет доказивања пребачен на туженог да услед тог акта није дошло до повреде начела једнакости, односно начела једнаких права и обавеза. Ово са разлога што такву претпоставку Закон не садржи, а управо се припремно рочиште одржава у циљу припремања спорне ствари за главну расправу, коју чине радње суда и странака предузете у једном или више рочишта у сврху образовања процесног градива за одлуку о тужбеном захтеву.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је сматрајући да ревизијом тужиоца није доведена у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, на основу члана 414. ЗПП одбио ревизију тужиоца као неосновану и одлучио као у изреци ревизијске пресуде.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић